

EU4Business

Ամփոփարթերթ քաղաքացիների համար

Հայաստան

2023

www.eu4business.am

Ֆինանսավորվում է
Եվրոպական միության կողմից

EU4Business

Հայաստանում
պորտֆելը 2023
թվականին

ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՓՈՔԸ ԵՎ ՄԻՋԻՆ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՃԻՆ

Եվրոպական միության «EU4Business»՝ «ԵՄ-ն՝ բիզնեսի համար» նախաձեռնությունը հովանավորության նախաձեռնություն է և ներառում է Եվրամիության բոլոր գործողությունները, որոնք ուղղված են Արևելյան գործընկերության երկրների՝ Հայաստանի, Ադրբեջանի, Վրաստանի, Մոլդովայի և Ուկրաինայի ՓՄՁ-ների աջակցությանը:

Հայաստանում
2023 թվականին
գրանցված
արդյունքները

6,116

ՓՄՁ աջակցություն է ստացել

39.4%

կին մենեջեր/
սեփականատեր ունեցող
ձեռնարկություններ են

18,294

նոր աշխատատեղեր են ստեղծվել

↑ 22.7%

աճել է աշխատողների
թիվը ԵՄ
աջակցություն
ստացած ՓՄՁ-ներում

169.2

միլիոն եվրո

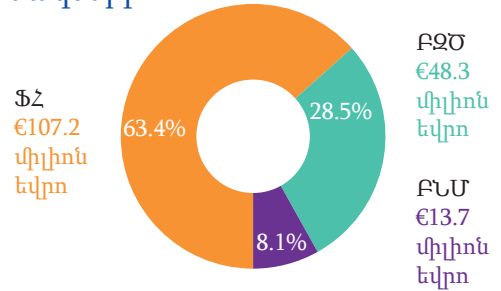
ՓՄՁ-ներին ԵՄ
աջակցության
ընդհանուր բյուջեն

37

ծրագիր

աջակցություն է
տրամադրել
ՓՄՁ-ներին

Բացվածքը՝ ըստ միջամտության
տեսակների

237.5

միլիոն

եվրո լրացուցիչ եկամուտ ԵՄ
աջակցություն ստացած ՓՄՁ-
ների կողմից

↑ 28.3%

աճ է գրանցվել ԵՄ
աջակցություն ստացած ՓՄՁ-
ների շրջանառությունում

193

ԵՄ աջակցություն ստացած
ՓՄՁ-ները ներգրավվել են
արտահանման մեջ

↑ 6.8%

արտահանման աճ ԵՄ
աջակցություն ստացած
ՓՄՁ-ներում

2023թվականին Հայաստանում արդյունքներն ըստ ուղղությունների

Ֆինանսավորման հասանելիություն (\$Հ)

3,571

ՓՄՁ ստացել է վարկ

32.7%

տրամադրվել է կին մենեջեր/ սեփականատեր ունեցող ՓՄՁ-ներին

€308.2

միլիոն

նախաձեռնված վարկերի ընդհանուր արժեքը

€83,994

միջին վարկը

9 «ԵՄ-ն բիզնեսի համար»-ի հետ աշխատող գործընկեր ֆինանսական հաստատություն

- ➔ Կոնցեսիոն վարկեր ազգային բանկերի միջոցով
- ➔ Միկրոֆինանսավորում տնայնագործ բիզնեսների համար
- ➔ Փոքր վարկեր ՓՄՁ-ներին
- ➔ Ազգային բանկերի աշխատակիցների վերապատրաստում՝ ուղղված ՓՄՁ-ների սպասարկման բարելավմանը
- ➔ Ֆինանսական գրագիտության դասընթաց ՓՄՁ-ների համար

Բիզնեսի զարգացման ծառայություններ (ԲԶԾ)

519

խորհրդատվական ծառայություններ են մատուցվել ՓՄՁ-ներին

50.3%

կին մենեջեր/ սեփականատեր ունեցող ՓՄՁ-ներ

151

գործարարության աջակցության կազմակերպությունների կարողություններ հզորացվել են

186

ՓՄՁ մասնակցել է «Բիզնեսը բիզնեսի համար» միջոցառումների

- ➔ Անմիջական խորհրդատվություն և դասընթացներ ՓՄՁ-ների համար
- ➔ Գործարարության աջակցության ազգային կազմակերպությունների (ԳԱԿ) վերապատրաստում և կարողությունների զարգացում
- ➔ Բիզնես ինկուբատորների հիմնում՝ ստարտափերի համար
- ➔ Փոխադարձ աջակցության և զարգացման բիզնես կլաստերների զարգացում
- ➔ Աջակցություն կառավարությանը՝ նոր շուկաների հատկորոշման գործում
- ➔ Կարողությունների զարգացում արտահանման աջակցման կազմակերպություններում

Բիզնեսի համար նպաստավոր միջավայր (ԲՆՄ)

60

օրենք, քաղաքականություն, կանոնակարգ և ընթացակարգ է բարեփոխվել

195

կառավարական հաստատությունների կարողությունները հզորացվել են

10

հանրային և մասնավոր հատվածների երկխոսության տարածաշրջանային միջոցառում

52

հանրային և մասնավոր հատվածների երկխոսության միջոցառում երկրում

- ➔ Կարգավորման շրջանակի բարեփոխման և լավագույն փորձի հանրահռչակում
- ➔ Քաղաքականություն մշակողների և կարգավորողների կարողությունների հզորացում
- ➔ Հանրային և մասնավոր հատվածների երկխոսության խրախուսում
- ➔ Գործարար շրջանակների իրազեկում՝ բարեփոխումների գործընթացների և կանոնների/ ընթացակարգերի մասին

Հաջողության պատմություններ

Հայաստանի բնական գեղեցկության նկատմամբ ձեռներեցի սերը ԵՄ աջակցությամբ վերածվում է ծաղկուն բիզնեսի

Արտուշ Եղիազարյանը «ԵՄ-ն՝ բիզնեսի համար» ծրագրի աջակցությամբ Աշոցքի մարզի Վարդադրյուր գյուղում բացեց «Herbs & Honey» բուսիկ-հյուրանոցը: 32000 եվրո դրամաշնորհով նա վերանորոգել է կիսաքանդ տունը, հիմնել մինչև 30 հյուր ընդունելու կարողությամբ 600 քմ մակերեսով երկհարկանի հյուրանոց՝ մինչև 40 այցելուի սպասարկող ռեստորանային տարածքով: Հյուրանոցը գործում է 2024 թվականի հունվարից:

Կարդացե՛ք ավելին:

«Վստահիր ինքդ քեզ և միշտ առաջ գնա». Երիտասարդ ձեռներեց Մերիի խորհուրդը կանանց և աղջիկներին

Երիտասարդ հայ ձեռներեց, Sevan IT Plus ստարտափի հիմնադիր Մերի Վարդանյանը վեց ամիս անցկացրեց Իսպանիայում՝ ԵՄ կողմից ֆինանսավորվող Էրազմուս երիտասարդ ձեռներեցների փոխանակման ծրագրի շրջանակներում: Փոխանակումը Մերիի համար անձնական և մասնագիտական զարգացման բացառիկ ռեսուրս դարձավ: Նա ոչ միայն զարգացավ որպես բիզնեսի սեփականատեր՝ սովորելով հետազոտել շուկան, նախագծել և իրականացնել հաջող մարքեթինգային ռազմավարություն և աշխատել հաճախորդների հետ, այլև կայացավ որպես ծրագրավորող՝ պատասխանատվություն ստանձնելով հյուրընկալ ընկերությունում ծրագրային ապահովման մշակման ողջ գործընթացի համար:

Կարդացե՛ք ավելին:

Կարդացե՛ք ավելին:

Կարդացե՛ք ավելին:

Շոկոլադի քաղցր բույրը

Էմիլ Հարությունյանը 2004թ.-ից եվրոպական ոճի շոկոլադ արտադրող «Arcolad» ընկերության հիմնադիրն է: Արտադրությունն ընդլայնելու նպատակով ընկերությունը մի քանի վարկ էր վերցրել: «ԵՄ-ն բիզնեսի համար» նախաձեռնության աջակցությամբ նրանք հաղթահարեցին ֆինանսական դժվարությունները: Այժմ ընկերությունը շոկոլադ է արտահանում ԱՄՆ և Եվրոպա, վերջերս էլ բացեց ԱՄՆ-ում բաշխման դուստր ձեռնարկություն, որն իր գործունեությունը մեկնարկեց 2024թ.-ին:

«Կանաչ ագրոբիզնեսում կարևորը մարդկանց մտածելակերպի փոփոխությունն է». Լենա Սարգսյանը խոսում է իր ձեռնարկության մասին

Ստեփանավանում բնակվող երիտասարդ ամուսիններ Դավիթ Դավթյանը և Լենա Սարգսյանը մշակում և իրագործում են ապագային միտված բիզնես ծրագրեր, որոնք կնպաստեն ոչ միայն իրենց, այլև համայնքի բարգավաճմանը: Ամուսինների հեռահար պլանների մի մասը կյանքի է կոչվում Եվրոպական միության և Ավստրիական զարգացման համագործակցության համաֆինանսավորմամբ իրականացվող «Կանաչ գյուղատնտեսության նախաձեռնություն» (EU-GAIA) ծրագրի աջակցությամբ: